

YTTRANDE

2017-06-21 Ärendenr:
NV-02336-17Finansdepartementet
fi.registrator@regeringskansliet.se**Yttrande över delbetänkandet Digitalförvaltning.nu (SOU 2017:23)**
(Fi2017/01289/DF)**Sammanfattning**

Naturvårdsverket ställer sig bakom utredningens förslag att utse en myndighet för att styra och stödja verksamhets- och it-utveckling i enlighet med regeringens mål. Vi vill dock lämna vissa synpunkter i sak.

- Naturvårdsverket anser att det inte kan finnas mål för när digital förvaltning ska vara genomförd inom staten. Det är dock ändamålsenligt att sätta mer operationaliserade mål för t ex när X procent av en viss målgrupp ska kunna utföra ärendet Y i en digital samordnad process.
- Det är lämpligt att Riksarkivet fortsatt inom sitt ansvarsområde, genom normering och främjande, är en resurs för den offentliga förvaltningen i frågor rörande informationshantering inklusive hantering av digital information.
- Naturvårdsverket ser ett behov av att Mina meddelanden kan erbjuda stöd för utskick av meddelanden till personer inom företag som har andra roller inom respektive företag än firmatecknare/VD.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl**1. Författningsförslag**

Avsnitt 1.4

I 9 §, som har rubriken Ändamål med personuppgiftsbehandling, anges ändamålet med behandlingen av personuppgifter i infrastrukturen. Av rubriken kan man få uppfattningen att ändamålet endast regleras i 9 §. I 8 § anges emellertid ytterligare ändamål med behandlingen, men med avseende på behandlingen i förmedlingsadressregistret. Naturvårdsverket anser att denna ordning möjligen skapar viss otydlighet och att ökad tydlighet är önskvärd.

Antalet personuppgifter i infrastrukturen Mina meddelanden kan med tiden väntas bli omfattande. Naturvårdsverket anser därför att det kan övervägas om gallring av personuppgifter bör omnämnas i utredningen.

4. Ett samlat ansvar – bedömningar och förslag

Naturvårdsverket ställer sig huvudsakligen bakom utredningens analys och förslag. Vi vill dock ge några synpunkter i sak.

Avsnitt 4.1

Digitalisering innebär i praktiken att information skapas, lagras, utbyts och tillgängliggörs i elektronisk form till skillnad från muntligt eller på papper. Naturvårdsverket ser risker med att sätta en myndighet som ansvarig för digital hantering av en informationsmängd medan en annan är ansvarig myndighet för hanteringen av dess pappersversion. Det innebär t ex att det är lämpligt att, Riksarkivet fortsatt inom sitt ansvarsområde, genom normering och främjande är en resurs för den offentliga förvaltningen i frågor rörande informationshantering *inklusive* hantering av digital information.

Digital samverkan kräver juridisk, organisatorisk, semantisk och teknisk interoperabilitet, inte heller detta kan en enskild myndighet ansvara för. Det är ett sätt att tänka och arbeta över tid, som utkräver ansvar av alla myndigheter att löpande utveckla sin verksamhet och sitt it-stöd i samverkan med andra aktörer – både myndigheter och andra. Det är därmed självklart att regeringen även fortsatt ska ”delegera ansvaret för arbetet med e-förvaltning till myndigheterna”. Dock behövs, som utredningen också konstaterar, styrning och stöd av ett slag som inte finns idag.

Avsnitt 4.2

Naturvårdsverket instämmer i utredningens slutsats att det är alltför begränsande att låta begreppet nationell digital infrastruktur enbart omfatta regeringens beslutade lösningar. Det finns all anledning att uppmuntra till innovativa lösningar och att se brett på frågorna så att olika aktörer får utrymme att agera. Naturvårdsverket välkomnar en nationell diskussion och styrning kring hur offentliga aktörer ska agera i relation till marknadsaktörer som exempelvis ska ha möjlighet att utveckla lösningar baserat på offentliga data. Idag finns många spretiga initiativ för att t ex skapa utvecklings- och testmiljöer i form av datadrivna labb, medan vi har lång väg kvar innan spridning, förklaring och förvaltning av öppna data bedrivs samordnat och effektivt.

Avsnitt 4.4.1

Naturvårdsverket anser att det inte kan finnas mål för när digital förvaltning ska vara genomförd inom staten, då digitalisering inte är ett självändamål utan är ett medel för att uppnå ”öppnare, enklare och effektivare förvaltning”.

Digitalisering är också en löpande process som inte har någon sluttidpunkt.

Det är dock ändamålsenligt att driva på och skapa utvecklings- och innovationskraft genom att sätta mer operationaliserade mål för t ex när X% av en viss målgrupp ska kunna utföra ärendet Y i en digital samordnad process, eller när X% av myndigheterna är anslutna till tjänsten Y. I vissa fall kan dessa

mål understödjas genom riktade regeringsuppdrag och/eller återrapporteringskrav.

Avsnitt 4.4.3.

I delbetänkandet föreslås dels en rätt att få försändelser elektroniskt, dels att myndigheter, vid kommunikation som rör annat än myndighetspost, ska erbjuda elektronisk kommunikation i kontakten med enskilda. Det senare avser enligt författningskommentaren, s. 301, kommunikation där enskilda och företag lämnar uppgifter till myndigheten eller där myndigheten presenterar information för den enskilde efter att behörighet att ta del av informationen styrkts.

Naturvårdsverket anser att det eventuellt kan övervägas om förhållandet mellan dessa förslag och begränsningen i 2 kap. 13 § tryckfrihetsförordningen avseende rätten att få allmänna handlingar elektroniskt bör kommenteras i utredningen. För en enskild kan förslagen möjligen felaktigt uppfattas som en rätt att även få allmänna handlingar elektroniskt.

4.5.1

Naturvårdsverket anser att det blir problematiskt om det i uppdraget till en ansvarig myndighet ska ingå att säkerställa att myndigheterna har tillgång till en ändamålsenlig infrastruktur när det gäller ”standarder eller liknande krav som ska vara gemensamma”. De standarder, gemensamma begrepp och termer som krävs för elektroniskt informationsutbyte kan vara både formella och informella på internationell och nationell nivå. Exempelvis beslutade standarder inom metadata och API:er likaväl som överenskomna begrepp och definitioner. Dessa gäller inte enbart standarder för tekniska gränssnitt utan behöver omfatta fler perspektiv för organisatorisk, juridisk, semantisk och teknisk interoperabilitet mellan organisationer. Standarder är alltså en svårhanterlig materia med många inblandade formella och informella aktörer.

Naturvårdsverket föreslår att den myndighet som utses får ansvar att följa hur standarder och gemensamma begrepp som krävs för elektroniskt informationsutbyte utvecklas, och stödja myndigheterna så de har tillgång till dessa i syfte att åstadkomma organisatorisk, juridisk, semantisk och teknisk interoperabilitet

4.5.10

Naturvårdsverket ställer sig bakom utredningens förslag att utse en myndighet som idag har en stabsfunktion åt regeringen eller horisontella uppgifter med anknytning till förvaltningspolitiken. Naturvårdsverket bedömer att Ekonomistyrningsverket är den mest lämpliga befintliga myndigheten att ge ansvaret för att styra och stödja verksamhets- och it- utveckling i enlighet med regeringens mål. Dock krävs enligt Naturvårdsverkets mening en betydande kompetensförstärkning vilken troligt inte kan tillgodoses genom rekrytering till den utsedda myndigheten. Kompetensbasen är liten i Sverige och behoven skulle med fördel till del kunna lösas genom utvecklade samverkansformer inom offentlig sektor och med andra aktörer.

6. Mina meddelanden – bedömningar och förslag

Naturvårdsverket ser ett behov av Mina meddelanden kan erbjuda stöd för utskick av meddelanden till personer inom företag som har andra roller inom

respektive företag än firmatecknare/VD, såsom rollerna ombud eller företrädare i frågor inom miljöområdet.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Björn Risinger

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit avdelningschefen Martin Eriksson, föredragande, enhetscheferna Gunilla Sallhed, Anna Otmalm, förvaltningsjurist Helena Forselius och handläggare Elisabeth Öhman.

Björn Risinger

Martin Eriksson

Kopia till:
Miljö- och energidepartementet